
2026

Pressupost de l'Ajuntament de Barcelona

Avaluació Climàtica del
pressupost 2026

Índex

Memòria	5
1. Presentació	5
2. Marc programàtic i normatiu	7
3. Objectius de l'informe i context	9
4. Anàlisi dels programes de Ciutat	11
4.1.Descripció dels programes i vinculació amb els objectius programàtics en matèria de descarbonització i canvi climàtic	13
4.2. Anàlisi d'impacte sobre l'acció climàtica i la descarbonització dels programes dels capítols 2 i 4	15
4.3. Anàlisi d'impacte a nivell climàtic i de descarbonització del pressupost corrent de ciutat	16
4.4. Anàlisi d'impacte a nivell climàtic i de descarbonització del pressupost d'inversions de ciutat	18
4.5. Propostes de millora	23

1. Presentació

La distribució dels recursos econòmics és un dels criteris fonamentals que ens indica fins a quin punt s'està actuant de manera ambiciosa per combatre el canvi climàtic i en l'actual horitzó de descarbonització de les nostres societats. Les administracions públiques, com a òrgans que redistribueixen de recursos, tenen una gran responsabilitat i una posició important per avançar en aquesta lluita contra el canvi climàtic, tant pel que fa a mitigar-lo i adaptar-se a tots els seus efectes, com pel fet de poder ser una ciutat resilient davant les contingències que puguin sorgir. Per tant, per garantir que els pressupostos s'alineen amb aquests objectius cabdals, cal revisar la despesa i ingressos públics i el procés pressupostari des d'una visió sensible amb tot allò relacionat amb el clima.

Les ciutats en són grans protagonistes, doncs consumeixen energia de manera intensiva i generen de l'ordre el 70% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, de manera que són les principals causants del canvi climàtic. Alhora, són especialment vulnerables als seus efectes, ja que concentren la major part de la població. Cal tenir en compte, però, que també són part de la solució, atès que són motor econòmic (concentren el 80% del PIB) i grans centres d'innovació. Les ciutats són doncs motors i actors claus en el context d'emergència climàtica en el que estem.

Les administracions públiques han incorporat de manera generalitzada mesures que van en línia d'avançar en el combat que cal lliurar davant el canvi climàtic, però no sempre amb compromisos vinculants i pressupostats a llarg termini, tal i com seria necessari per obtenir resultats importants. A tal efecte, calen anàlisis prèvies i també una monitorització de les polítiques per ser realment efectius, incloent-hi la variable econòmica.

Durant els darrers anys, des de la Gerència de Pressupostos i Hisenda i l'Agència d'Energia de Barcelona, s'ha endegat una iniciativa per tal de fer una avaluació del pressupost municipal en termes de canvi climàtic, ja que s'ha vist la necessitat de conèixer el nivell de contribució econòmica municipal a les polítiques de neutralitat climàtica i descarbonització, com a informació important de cara a actuar de manera més conscient en un futur proper.

L'objectiu és analitzar quin és el pressupost municipal on es prioritza la política ambiental i d'actuació en clau climàtica i avaluar l'esforç econòmic que assumeix l'Ajuntament de Barcelona. A tal efecte, s'ha treballat en una metodologia que permet calcular de manera senzilla, tant sobre el pressupost d'inversions com el pressupost de despesa corrent, una estimació de quina fracció de diners s'hi destina i quin efecte té en termes d'acció climàtica. L'estimació es fa principalment per a les actuacions de mitigació de gasos d'efecte hivernacle (GEH), per a cada partida concreta que hi està relacionada, tot i que també es consideren les partides que estan relacionades amb l'adaptació i la justícia climàtica. D'aquesta manera, es podrà realitzar aquesta anàlisi anualment, amb voluntat de millora i refinament dels càlculs, per tal d'estudiar l'evolució pressupostària sobre aquest camp d'acció. A més, un estudi d'aquestes característiques dona una visió de com evolucionen els esforços en matèria climàtica i permet veure cap a on dirigir les actuacions futures de manera més efectiva.

El document que teniu a les mans no s'hauria pogut portar a terme sense la implicació i el compromís de gran part de l'Ajuntament de Barcelona. És fonamental posar de relleu que, el que ha possibilitat el present informe, ha estat la feina compartida entre els òrgans que elaboren el pressupost, l'equip redactor de l'informe i tots els programes pressupostaris analitzats.

El present document s'estructura en tres capítols, a part de la presentació. El segon capítol detalla el marc programàtic i normatiu on s'insereix l'informe. El tercer capítol explica els objectius de l'informe i el context pressupostari. Finalment, el quart capítol conté l'anàlisi d'impacte dels capítols de ciutat pel que fa a la descarbonització i la neutralitat climàtica, conjuntament amb unes propostes de millora de cara als propers exercicis.

2. Marc programàtic i normatiu

El novembre de 2016 va entrar en vigor l'Acord de París (2015) que insta als Estats signants a aplicar les mesures adequades per evitar un increment de temperatura de més de 2°C respecte de la època preindustrial. L'any 2022 es va dur a terme la COP 26 a Glasgow, on es va pactar una major ambició a nivell global amb l'objectiu de no superar els 1,5°C d'augment, compromís reforçat l'any 2023 a la COP 27 a Egipte amb algunes concrecions. Entre d'altres hi van haver compromisos financers, així com deixar de subvencionar combustibles fòssils i acabar la producció d'energia amb carbó. En aquest marc, i dins del paquet legislatiu de la UE d'energia i Clima 2014-2020, la Generalitat de Catalunya va aprovar la Llei 16/2017, d'1 d'agost del Canvi Climàtic, de la que el Tribunal Constitucional n'ha aixecat recentment la suspensió. La llei del Canvi Climàtic incorpora l'obligació per a la Generalitat de presentar quinquennalment els "Pressupostos del Carboni", entenent aquests com la relació de les quotes d'emissió de gasos d'efecte hivernacle " assignats al territori o a les entitats. També obliga a portar un inventari anual de les emissions de CO₂eq a l'atmosfera i el desenvolupament de la normativa i implantació de l'avaluació de la petjada de carboni.

L'Ajuntament de Barcelona, per la seva banda, l'abril de l'any 2017 va signar el Pacte d'Alcaldes pel Clima i l'Energia i a l'octubre de 2018 va aprovar, com a resposta a aquest compromís, el Pla Clima de Barcelona 2018 - 2030, amb 4 eixos estratègics d'actuació: la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació als seus efectes actuals i futurs, justícia climàtica per tal d'evitar i eliminar desigualtats a l'entorn de la transició energètica i l'impuls a l'acció ciutadana. Aquests eixos van ser reforçats amb la Declaració d'Emergència Climàtica del 15 de gener de 2020.

En aquest marc d'acció, essent necessària una ambició cada cop més gran, Barcelona forma part de la "Missió Europea 100 ciutats intel·ligents i climàticament neutres pel 2030". L'aposta és la descarbonització de la ciutat durant aquesta dècada, anant molt més enllà del que marcava l'anterior objectiu en termes de mitigació, que suposava un 50% de reducció de gasos d'efecte hivernacle. El Contracte Climàtic de Ciutat (CCC) desgrana aquest objectiu més ambiciós de descarbonitzar la ciutat, essent en l'actualitat d'un 80%. Recentment, el 29 de novembre de 2024, s'ha aprovat la Mesura de Govern Pla Clima, la qual actua com a paraigües de tota la planificació de l'Ajuntament de Barcelona per arribar a aquest objectiu tan ambiciós, alhora que posarà les bases per a coordinar-ne totes les polítiques en desenvolupament i a desenvolupar.

Les diferents bateries de mesures inclouen **l'avaluació i publicació de l'efecte de les principals partides d'inversió i despesa corrent de l'Ajuntament en termes de reducció d'emissions de CO₂eq**. Això es desenvolupa des de la proposta de pressupostos per a l'any 2020 amb evolucions fins a l'actualitat i amb previsió de millores futures.

Alhora, es preveu dintre de l'àmbit d'economia climàtica poder disposar d'una comptabilitat verda a l'Ajuntament, tant si és classificant les accions dels pressupostos municipals que es dediquen a economia verda com creant una classificació ambiental addicional. Des de la Direcció de Pressupostos i Política Fiscal i l'Agència d'Energia de Barcelona s'ha treballat per avançar en una avaluació del pressupost municipal en termes de canvi climàtic.

L'objectiu és analitzar quin és el pressupost on es prioritza la política ambiental, principalment en termes de mitigació de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH), però també en termes d'adaptació al canvi climàtic i resiliència de la ciutat als impactes que hi provocarà i en termes de justícia climàtica, i avaluar l'esforç econòmic que assumeix l'Ajuntament en aquest àmbit.

A tal efecte, **s'ha treballat en definir una metodologia que permeti calcular de manera senzilla, tant sobre el pressupost d'inversions com el pressupost de despesa corrent, una estimació de quina fracció de diners s'hi destina i quin efecte té cada partida concreta que hi està relacionada en termes de reducció d'emissions de GEH i els altres objectius climàtics de Barcelona.**

Els propòsits d'aquest nou marc actuació s'alineen perfectament amb els de l'Ajuntament de Barcelona: la descarbonització esdevé un dels objectius primordials del govern municipal per tal de millorar l'estat del medi ambient i de l'espai públic de la ciutat i, per tant, la qualitat de vida de la ciutadania. Aquest objectiu no depèn únicament d'accions concretes de reducció o reversió de les emissions, sinó també d'una transformació profunda dels nostres comportaments. És important la planificació acurada i coordinada de totes les accions adreçades a promoure aquests canvis, preveient l'aplicació de les noves actuacions, valorant el seu cost i controlant el seus resultats.

Així doncs, una eina bàsica per dur a terme aquesta política ambiental és el pressupost municipal i la seva distribució. Per a l'elaboració del projecte de pressupost anual es prioritza l'assignació de recursos a unes o altres actuacions municipals en virtut de les decisions del govern. Considerem, doncs, que l'anàlisi detallat del pressupost és un instrument molt adient per avaluar l'esforç que assumeix l'Ajuntament en l'assoliment dels seu objectius prioritaris, molt especialment els ambientals i, més concretament, els climàtics. L'estudi detallat sobre a què estan destinades les despeses municipals i la seva evolució temporal també són un termòmetre cert de com es desenvolupen les polítiques

municipals. Aquesta avaluació és possible gràcies a la metodologia del pressupost per programes.

Alhora, des de 2016, l'Ajuntament de Barcelona ve elaborant anualment els pressupostos amb visió de gènere per analitzar l'impacte que tenen les despeses municipals sobre la millora en l'equitat de gènere. Basant-nos en l'experiència del pressupost de gènere, es va treballar al projecte de pressupost 2020 la formulació d'un procediment similar (mètode, logística, sistemes d'informació...) per a l'estudi detallat dels recursos i activitats dedicats a altres polítiques també prioritàries com són el canvi climàtic i la descarbonització. S'ha continuat avançant fins ara amb el pressupost 2026 en la mateixa línia.

3. Objectius de l'informe i context

Un **pressupost de carboni**, si mirem la literatura internacional, es refereix al repartiment d'un conjunt d'emissions de gasos d'efecte hivernacle màximes en un seguit d'anys i com es reparteixen amb el temps. Per exemple, els acords de París abans esmentats no només forcen uns objectius de reducció de gasos d'efecte hivernacle a mitjà termini, sinó que també inclouen una corba de reducció amb un mínim d'ambició, essent els països desenvolupats els que han de fer un major esforç i de manera més immediata per reduir les seves emissions.

En l'àmbit local, si ens fixem en una de les experiències internacionals exitoses hi destaca el cas d'Oslo, que emprà un **pressupost climàtic** com a eina per al compliment dels compromisos de climàtics adquirits, tot pressuposant el carboni de manera similar als diners. Tot i així, es planteja a l'inrevés, és a dir, es pressuposta quina contribució en la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle s'ha de fer des de l'administració pública per tal de no superar el màxim d'emissions permeses durant cada anualitat per tal de complir amb els objectius marcats, amb una avaluació econòmica *a posteriori* d'aquests esforços.

En una primera fase, Oslo es va fixar en 42 mesures concretes que han de generar aquesta reducció d'emissions, fent-se un monitoratge de la seva evolució. En una segona fase, s'ha limitat a 36 mesures però ampliant els criteris de seguiment i l'ambició. En aquelles mesures que no s'han pogut quantificar, s'hi fa una avaluació de caràcter qualitatiu. En cas d'haver-hi canvis en aquestes polítiques, totes de caràcter plurianual, que impliquin menys reducció de carboni, s'haurà de compensar d'alguna manera. Això es tradueix en la implementació de noves mesures o en una ambició més gran a qualsevol de les altres monitorades en el seu pressupost de carboni. Alhora, totes les partides

reben una anàlisi qualitativa sobre la potencial contribució als objectius climàtics de la ciutat.

En aquest informe no es tracta de fer un pressupost de carboni o un pressupost climàtic a l'ús, sinó **de fer una anàlisi que permeti conèixer quin impacte té actualment el pressupost municipal en termes de neutralitat climàtica i de descarbonització, així com fer un seguiment any a any de la seva evolució.** Així doncs, es tracta d'elaborar un mecanisme que permeti analitzar i definir canvis pressupostaris en un futur per tal de contribuir al compliment dels objectius climàtics que té la ciutat de Barcelona pels quals s'hi ha compromès l'Ajuntament. A aquest concepte el podem anomenar **avaluació climàtica del pressupost.**

L'Ajuntament de Barcelona, per presentar i gestionar el pressupost, segueix el model de pressupost executiu per programes de despesa. Aquest format cerca el principi de transparència i amb una visió estratègica de la despesa. El pressupost executiu per programes de despesa té l'objectiu de garantir l'estabilitat pressupostaria, l'assignació eficient de recursos i l'eficàcia econòmica i, a més a més, definir un pressupost capaç de contribuir en els objectius en termes de mitigació del canvi climàtic, l'adaptació al mateix, la justícia climàtica i l'apoderamentament de la ciutadania en aquestes qüestions. Els programes de despesa són els calaixos des d'on es financen les polítiques en cada àmbit i àrea de l'estructura municipal. Analitzar quines polítiques s'hi duen a terme, i amb quin pressupost es doten, permet fer visible l'impacte en totes aquestes polítiques relacionades amb l'àmbit climàtic i de descarbonització.

Per altra banda, cal mencionar que l'anàlisi global del pressupost hauria d'incloure tant la despesa del consistori com els seus ingressos. Aquest document conté una anàlisi de les despeses. Atès que el procés i calendari d'aprovació de les ordenances fiscals és diferent al dels pressupostos, els respectius informes d'avaluació d'impacte en gasos d'efecte hivernacle es preveuen realitzar de forma diferenciada.

La classificació del pressupost de despeses de l'Ajuntament segons la seva naturalesa econòmica pretén donar resposta a la pregunta "En què es gasta?"

El pressupost de despeses des de la visió econòmica es classifica en capítols de despesa corrent, despeses de capital, despeses financeres i fons de contingència. Per dur a terme l'anàlisi explicada en aquest document s'han pres les dades relatives a l'aprovació inicial del pressupost 2026.

El total de despeses de l'Ajuntament (capítols 1 a 9) relatives al projecte de pressupost 2026 augmenta en un 8,5% en relació als crèdits inicials del pressupost inicial 2025. Les despeses no financeres (capítols 1 a 7) per al 2025 augmenten

en seu volum en un 5,7% respecte a les previsions inicials ajustades del pressupost 2025. La despesa corrent té un increment del 6,2% envers els crèdits inicials ajustats del 2025. Pel cantó de les despeses de capital, xifrades en 753 milions d'euros, suposa un increment del 3,7% en relació a la dotació inicial ajustada del 2025. D'altra banda, les despeses financeres experimenten un increment a l'any 2025 del 111,8%.

	P inicial 2024	Projecte 2025	Proposta 2026	Increment 2026	VS 2025
1 Despeses de personal	527,5	547,4	565,1	17,8	3,2%
2 Bens corrents i serveis	801,1	809,1	847,6	38,5	4,8%
3 Despeses financeres (interessos)	37,5	37,7	26,1	-11,6	-30,8%
4 Transferències corrents	1.483,4	1.603,5	1.663,5	60,1	3,7%
5 Fons de contingència	90,6	29,5	112,1	82,6	279,9%
Despeses corrents (capítols 1 a 5)	2.940,1	3.027,1	3.214,4	187,3	6,2%
6 Inversions reals	708,4	645,3	673,6	28,3	4,4%
7 Tranferències de capital	69,2	80,8	79,4	-1,4	-1,7%
Despeses de capital (capítols 6 i 7)	777,6	726,1	753,0	26,9	3,7%
DESPESES NO FINANCERES	3.717,7	3.753,3	3.967,4	214,2	5,7%
8 Actius Financers	33,7	41,3	71,4	30,1	72,7%
9 Passius Financers	55,6	59,4	142,0	82,6	138,9%
DESPESES FINANCERES	89,3	100,8	213,4	112,6	111,8%
TOTAL DESPESES	3.807,0	3.854,0	4.180,8	326,8	8,5%

Figura 1: pressupostos per capítols. Import en milions d'euros.

D'aquest pressupost, el 76,8% està destinat als Capítols de despeses corrents. Entre aquests, el 78,1% de la despesa es concentra als Capítols 2 i 4 de Despeses en béns corrents i serveis i de Transferències corrents, que són els Capítols en els que se centra l'anàlisi.

4. Anàlisi dels programes de Ciutat

L'eina utilitzada per obtenir informació sobre el contingut i desenvolupament dels diferents programes pressupostaris és la memòria de programa, concretament les dels capítols 2 i 4.

Les memòries de programes són els documents on les persones responsables dels programes plasmen i sintetitzen el pla d'actuació i resultats esperats per a cadascun d'ells. Es publiquen agrupades en un document únic i són un element de transparència que permet explicar a la ciutadania allò que es pretén aconseguir amb l'ús dels fons públics. Integren elements descriptius del programa (descripció, problemàtica a resoldre, població objectiu, actuacions més significatives...) amb altres més estratègics (objectius, indicadors...) i amb dades dels recursos econòmics i humans previstos.

Amb cada pressupost anual es recopilen al voltant de 430 memòries de programa, depenent de les reassignacions d'última hora, corresponent a cadascun dels programes dels que es responsabilitza cadascuna de les gerències i districtes de l'Ajuntament. Només s'apliquen a programes pressupostaris de despeses corrents i no s'inclouen els programes de despeses captives dels districtes, que són explicats per l'àrea responsable en la seva pròpia memòria de programa.

En el cas l'avaluació climàtica, de manera general, s'han considerat els conceptes amb una incidència clara en les emissions de gasos d'efecte hivernacle en la ciutat i les possibles millores al respecte, recopilant-se les línies d'actuació següents:

- Pla de barris.
- Promoció i gestió de l'habitatge públic.
- Educació mediambiental.
- Gestió, recollida i tractament de residus.
- Gestió de l'enllumenat públic.
- Espais verds i biodiversitat.
- Gestió i promoció dels recursos energètics, cicle de l'aigua, espai públic i mobilitat.
- La majoria d'ells són orgànics de l'Àrea de Mobilitat, Infraestructures i Serveis Urbans, tot i que també s'abasta altres àrees.

En aquest cas, s'ha avançat en la desagregació detallada de cada partida, per tal de poder aplicar ràtios que ens informin de quin percentatge de cada línia d'actuació es dedica a polítiques amb un impacte positiu en termes de canvi climàtic.

En un esforç de millora, des de l'any 2022 s'han analitzat altres programes, obtenint resultats positius en els següents:

- Promoció de la gent gran.
- Promoció econòmica de la ciutat.
- Gestió del patrimoni municipal.
- Neteja viària.
- Relacions institucionals.

4.1. Descripció dels programes i vinculació amb els objectius programàtics en matèria de descarbonització i canvi climàtic

Número programes	Text Programes	Pressupost total
1611	Abastament de les aigües	6.354.954,13
1501	Administració	12.165.141,32
9311	Administració i control econòmic i financer	43.000,00
4412	Altres transports de viatgers	13.468.301,74
1522	Conservació i rehabilitació de l'edificació	8.743.112,22
1331	Control i regulació estacionament de via pública	64.176.896,00
2329	Cooperació i ajuda	435.000,00
4931	Defensa dels drets dels consumidors	176.472,80
4334	Dinamització econòmica de proximitat	951.012,56
9201	Direcció i administració generals	616.968,30
1791	Educació i intervenció mediambiental	167.136,25
1722	Educació mediambiental	624.671,08
1534	Espai públic	367.460,98
1711	Espais verds i biodiversitat	68.640.619,23
2303	Estratègia i innovació de serveis socials	996.000,00
4335	Foment de l'economia cooperativa, social i solidària	3.592.299,95
4321	Foment i promoció del turisme	7.000,00
1651	Gestió de l'enllumenat públic	28.824.745,00
1622	Gestió de residus sòlids urbans	8.100.137,55
1794	Gestió i promoció dels recursos energètics	2.409.530,93
4631	Investigació científica, tècnica i aplicada	1.605.312,39
4312	Mercats, proveïments i llotges	3.583.493,47
1341	Mobilitat	3.284.144,96
1631	Neteja viària	70.000,00
1536	Pla de Barris	9.586.834,02
1361	Prevenició i extinció d'incendis i salvament	4.229.342,36
1514	Projectes i estratègia	2.776.929,84
4314	Promoció del comerç	86.000,00
3262	Promoció educativa	87.792,75
1521	Promoció i gestió d'habitatge de protecció pública	31.643.577,00
2321	Promoció i participació de infància i adolescència	20.000,00
1721	Protec. contaminació acústica-lumínica-atmosfèrica	1.335.069,46
1621	Recollida de residus	237.838.023,29
9122	Relacions institucionals	135.668,50
1601	Sanejament xarxa de clavegueram	26.576.005,18
4411	Transport col·lectiu urbà de viatgers	224.451.072,07
	TOTAL	768.169.725,33

Figura 2: programes amb incidència en clima i pressupost total en milions d'euros (2026)

En aquest subapartat podem observar els programes que s'han considerat amb una influència positiva en la descarbonització i la lluita contra l'emergència climàtica en termes de l'acció climàtica de la ciutat, bé en una part o en la seva totalitat, així com el còmput total de diners pressupostats.

Els programes d'abastament de les aigües i de sanejament de la xarxa de clavegueram pertanyen al cicle de l'aigua, i són elements cabdals l'estratègia climàtica pel que fa a la línia d'adaptació al canvi climàtic. Alhora, una bona gestió implica reduccions de consum d'energia a les plantes de tractament d'aigües.

Pel que fa als programes de mobilitat, titulats "transport col·lectiu urbà de viatgers", "altres transports de viatgers", "control i regulació de la via pública" i "mobilitat" abasten tot de polítiques destinades a millors en el repartiment modal de la ciutat en una línia de més sostenibilitat, amb tot el que això comporta en termes de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Els serveis públics municipals necessaris i imprescindibles pel bon funcionament de la ciutat també tenen un impacte en termes climàtics, per tant, fer-los més eficients hi té una contribució important en termes de mitigació del canvi climàtic. Exemples són els següents: gestió de l'enllumenat públic, gestió de residus sòlids urbans, recollida de residus i tractament de residus. En aquest apartat també hi podem incloure els programes referents al verd i la biodiversitat i la gestió i promoció dels recursos energètics.

En programes que abasten alhora diversos dels objectius marcats per l'Ajuntament, trobem actuacions sobre espai públic, la conservació i rehabilitació de l'edificació (la rehabilitació energètica comporta reduccions de consum d'energia i d'emissions de gasos d'efecte hivernacle), els Plans de Barris (inclouen els dos punts anteriors) i partides de protecció de contaminació acústica-lumínica-atmosfèrica, que sol tenir també implicacions extra en termes d'emissions.

En el cas de la conscienciació en totes les qüestions presents l'acció climàtica / estratègia climàtica i de descarbonització, hi ha una contribució clara a les partides d'educació mediambiental i cooperació i ajuda, on hi figuren ajuts a entitats amb una component vinculada al clima.

Finalment, des del 2022 s'ha afegit nous programes. Hi ha alguns que van en una mateixa línia de foment de l'economia de proximitat i sostenible en multitud de sectors, però en particular el de l'alimentació, aquests són la promoció econòmica de la ciutat, relacionats amb els afegits el 2021 de foment de l'economia cooperativa social i solidària i el referent a mercats, proveïments i llotges.

Alhora, s'hi ha afegit qüestions de cooperació, tant a la ciutat com a l'exterior, relacionades amb la sostenibilitat, les quals són presents a les partides de relacions institucionals i, des de 2024 partides referents a la recerca i investigació. S'ha tingut en consideració totes aquelles aportacions a entitats que

desenvolupen projectes que tinguin a veure amb la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació als seus efectes, la conscienciació envers la problemàtica o amb una transició energètica el més justa possible.

4.2. Anàlisi d'impacte sobre l'acció climàtica i la descarbonització dels programes dels capítols 2 i 4

A partir de la selecció de programes abans detallada, s'ha analitzat cada un d'ells en detall per a poder discernir, del pressupost total del programa, quina part es pot considerar d'impacte directe en termes de descarbonització i acció climàtica.

Número programes	Text Programes	Pressupost ponderat
1611	Abastament de les aigües	635.495,41
1501	Administració	1.554.827,59
9311	Administració i control econòmic i financer	43.000,00
4412	Altres transports de viatgers	6.734.150,87
1522	Conservació i rehabilitació de l'edificació	1.923.484,69
1331	Control i regulació estacionament de via pública	32.088.448,00
2329	Cooperació i ajuda	87.000,00
4931	Defensa dels drets dels consumidors	88.236,40
4334	Dinamització econòmica de proximitat	475.506,28
9201	Direcció i administració generals	191.286,98
1791	Educació i intervenció mediambiental	167.136,25
1722	Educació mediambiental	624.671,08
1534	Espai públic	10.075,78
1711	Espais verds i biodiversitat	37.065.934,38
2303	Estratègia i innovació de serveis socials	199.200,00
4335	Foment de l'economia cooperativa, social i solidària	1.796.149,98
4321	Foment i promoció del turisme	3.500,00
1651	Gestió de l'enllumenat públic	16.718.352,10
1622	Gestió de residus sòlids urbans	810.013,76
1794	Gestió i promoció dels recursos energètics	1.961.792,63
4631	Investigació científica, tècnica i aplicada	321.062,48
4312	Mercats, proveïments i llotges	71.669,87
1341	Mobilitat	1.642.072,48
1631	Neteja viària	7.000,00
1536	Pla de Barris	262.870,99
1361	Prevençió i extinció d'incendis i salvament	422.934,24
1514	Projectes i estratègia	280.192,98
4314	Promoció del comerç	43.000,00
3262	Promoció educativa	17.558,55
1521	Promoció i gestió d'habitatge de protecció pública	6.961.586,94
2321	Promoció i participació de infància i adolescència	4.000,00
1721	Protec. contaminació acústica-lumínica-atmosfèrica	1.289.069,46
1621	Recollida de residus	23.783.802,33
9122	Relacions institucionals	27.133,70
1601	Sanejament xarxa de clavegueram	2.657.600,52
4411	Transport col·lectiu urbà de viatgers	112.225.536,04
	TOTAL	253.195.352,74

Figura 3: programes amb incidència en clima ponderats, imports en milions d'euros (2026)

A la taula anterior es mostra quin és el pressupost ponderat que s'ha considerat dins de cada un dels programes considerats i comentats a l'apartat anterior, obtenint-se la xifra de 230M€ destinada a actuacions relacionades amb acció climàtica, i que suposen un 30% dels 768M€ anteriors (total de les partides analitzades que es poden imputar a polítiques de millora climàtica i descarbonització).

4.3. Anàlisi d'impacte a nivell climàtic i de descarbonització del pressupost corrent de ciutat

AJUNTAMENT	
TOTAL PRESSUPOST 2026	4.180.818.684,20 €
TOTAL PRESSUPOST CAPÍTOLS 2 i 4	2.511.156.798,83 €
TOTAL PARTIDES AMB EFECTES POSITIVS EN CLIMA	768.169.725,33 €
% RELACIONAT AMB CLIMA SOBRE TOTAL	18,37%
% RELACIONAT AMB CLIMA SOBRE CAPÍTOLS 2 i 4	30,59%
TOTAL PRESSUPOST DESTINAT A CLIMA (PONDERAT)	253.195.352,74 €
% RELACIONAT AMB CLIMA SOBRE TOTAL	6,06%
% RELACIONAT AMB CLIMA SOBRE CAPÍTOLS 2 i 4	10,08%

Figura 4: anàlisi d'impacte climàtic dels capítols 2 i 4 sobre el pressupost aprovat de 2026

En conjunt, s'han obtingut 768M€ de partides amb alguna influència positiva envers l'emergència climàtica i la descarbonització, essent un 18,3% del pressupost total de l'Ajuntament i un 30,5% sobre els capítols 2 i 4, d'on provenen les partides analitzades. El resultat final, ponderant-ne els resultats per partida, arriba als 253M€, corresponent-se amb el 6% del pressupost total i el 10% del pressupost dels capítols corresponents.

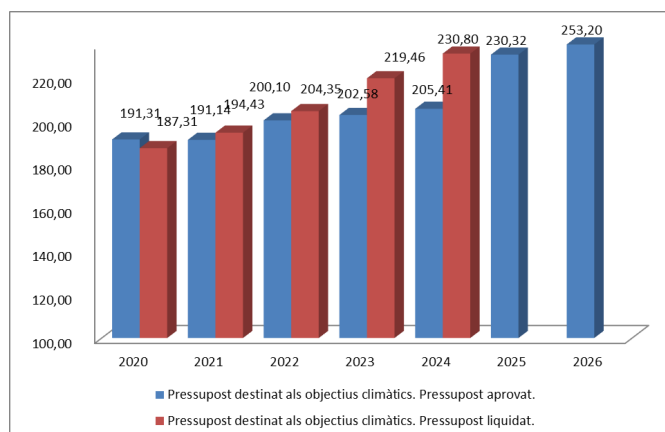

Figura 5: evolució de l'impacte climàtic dels capítols 2 i 4 sobre els pressupostos aprovats i liquidats (2020-2026)

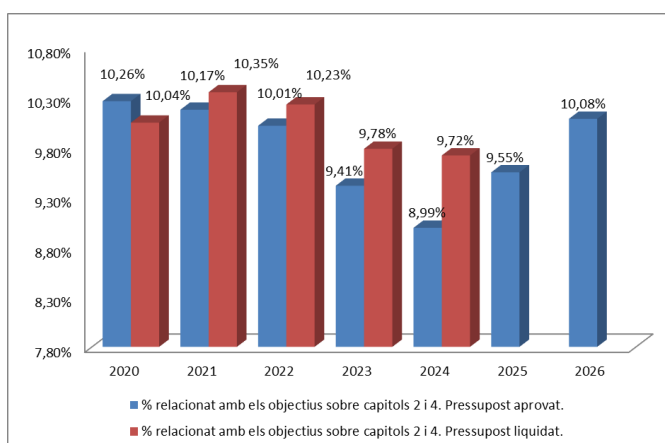

Figura 6: evolució de l'impacte relatiu dels capítols 2 i 4 sobre els pressupostos aprovats i liquidats (2020-2026)

En un inici, el 2020 i el 2021 s'observa una estabilitat en termes de l'impacte climàtic del pressupost corrent. A partir de 2022 es dona un progressiu augment en termes absoluts. Per contra, la despesa relativa ha anat baixant en els pressupostos aprovats, ja que s'han centrat molts dels increment de despesa en qüestions de serveis socials. Aquesta tendència es reforça el 2025 i el 2026, doncs l'increment absolut és notable. Majoritàriament, es deu a un increment de les transferències de capítol 4 a l'Autoritat Metropolitana del Transport (ATM).

Pel que fa als pressupostos liquidats en el període 2020 – 2023, observem com al 2020 es fa una despesa menor de la pressupostada, al contrari que l'any 2021. En el cas de 2020 es posposa algunes inversions atesa la situació d'aturada de la ciutat a causa de la pandèmia de COVID-19. El 2021 combina la represa d'aquestes actuacions posposades amb la inclusió d'algunes mesures durant l'any aprofitant algunes oportunitats que s'hi van donar, essent un exemple clar

les actuacions d'urbanisme tàctic. En el cas de 2022, el liquidat és més alt que l'aprovat, essent les actuacions en rehabilitació d'habitatges del capítol 4 i Pla de Barris la principal causa. En el cas de 2023 i 2024 es repeteix aquesta tendència, a causa d'inversions amb fons Next Generation i a l'entorn dels eixos verds i d'inversions en mobilitat, respectivament. Els pressupostos liquidats de 2025 s'analitzaran tan aviat com se'n tanqui la liquidació.

Per últim, s'ha realitzat una primera anàlisi per conèixer quin percentatge de la despesa ponderada es dedica dels eixos de l'acció climàtica: mitigació del canvi climàtic, adaptació i resiliència, justícia climàtica i impuls a l'acció ciutadana. Podem observar com durant les anualitats estudiades s'ha pressupostat de manera estable al voltant del 81-82% en accions al voltant de la mitigació al canvi climàtic, mentre que sobre el 16-17% es destina a accions d'adaptació i resiliència.

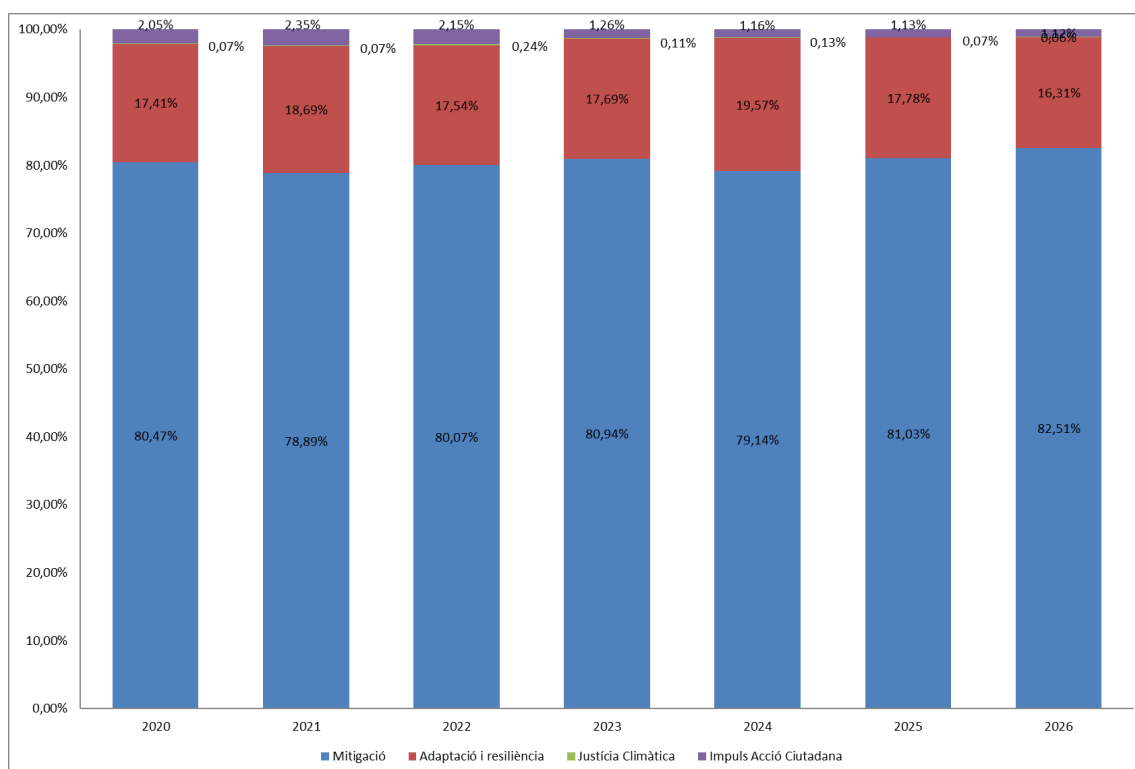

Figura 7: evolució del pes de les grans línies d'acció del Pla d'Acció per l'Emergència Climàtica sobre la despesa corrent ponderada (2020-2026).

4.4. Anàlisi d'impacte a nivell climàtic i de descarbonització del pressupost d'inversions de ciutat

Més enllà de l'anàlisi dels capítols 2 i 4, des de 2020 també es realitza una aproximació sobre el pressupost d'inversions, és a dir, del capítol 6. Els anys 2021

i 2022 es van estudiar un nombre important de partides amb detall i afegit alguns conceptes respecte l'any 2020, però encara amb recorregut. La metodologia emprada va permetre obtenir una primera xifra aproximada en base a les dades disponibles i amb la mirada posada en el següent PIM més que en el pressupost d'inversions dels anys estudiats en particular.

Així doncs, a partir de la informació sobre el pressupost municipal disponible, en aquest cas el PIM 2015 – 2019 i projectant-la als darrers quatre exercicis, es va dur a terme la següent anàlisi:

- Revisar els diferents programes i partides incloses en el PIM municipal i detectar aquelles que es considera que tenen impacte en termes climàtics i de descarbonització.
- Per a cada una de les partides, analitzar, a partir de l'estudi de casos concrets, quin percentatge de l'actuació té impacte directe en canvi climàtic.
- Establir unes ponderacions mitjanes, a partir de la informació disponible (ràtios), que permetin estimar impactes en canvi climàtic per a nous pressupostos. Aquestes ponderacions es van realitzar analitzant les actuacions dutes a terme entre 2015 i 2019 de les que es té un coneixement detallat a cada categoria, destriant de cada actuació la part que té impacte directe en canvi climàtic, i establint valors mitjans de referència.

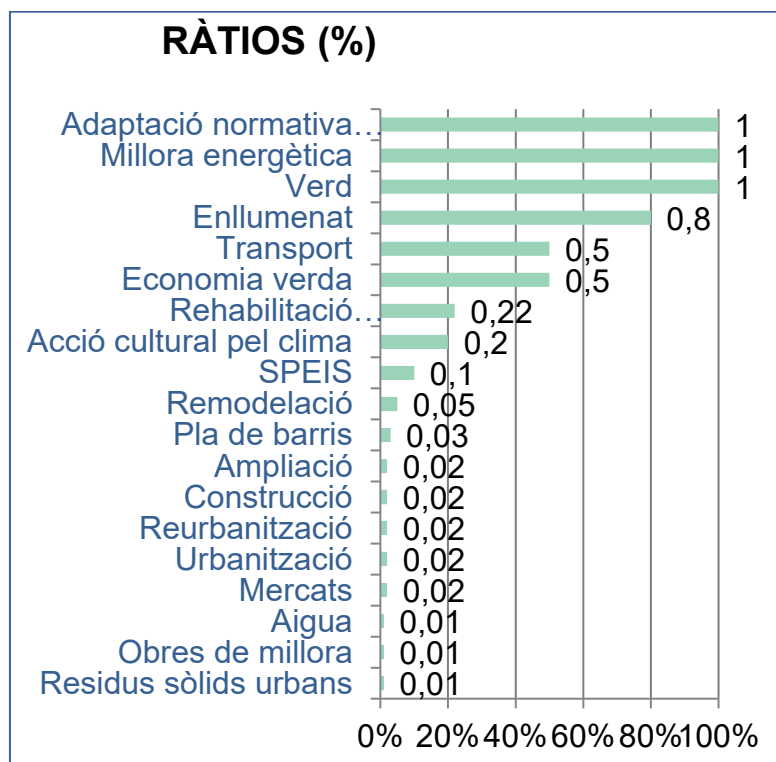

Figura 8: ràtios aplicades sobre cada concepte tingut en consideració. Elaboració AEB.

Un exemple de càlcul d'una ràtio el trobem als Plans de Barri, atès que una part d'aquests ajuts es destinen a rehabilitació energètica d'edificis i a actuacions a l'espai públic, es pot considerar que s'evita l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, el que es contempla és aquesta part de les mesures. En canvi, actuacions d'altra mena no es consideren, com per exemple les referents a accessibilitat d'edificis o espais. Finalment, de l'estudi de diversos Plans de Barri podem extreure quina quantitat de diners en mitjana s'ha destinat a cada concepte els darrers anys, obtenint-se una ràtio del 3% de la despesa.

En el cas de la previsió del pressupost 2026, aquestes partides de Pla de Barris sumen 28,8M€, imputant aproximadament gairebé 0,8M€ amb impacte positiu en termes dels objectius climàtics de la ciutat de Barcelona.

Un altre bon exemple és el Pla Clima Escoles, llurs principals eixos d'acció són la descarbonització, l'eficiència energètica, l'energia solar i l'adaptació dels espais a la calor, així que imputem la totalitat dels 17,7 M€ de l'any 2026.

Els resultats obtinguts ens indiquen partides corresponents al 55,2% del pressupost d'inversions tenen una incidència positiva en termes de carboni, però el percentatge real que s'hi destina sobre els capítols 6 i 7 és d'un 13,8%.

AJUNTAMENT 2026	
TOTAL PRESSUPOST AMB INCIDÈNCIA CARBONI	366.314.396,85 €
TOTAL PRESSUPOST	662.500.000,00 €
% RELACIONAT AMB CARBONI	55,29%
RESULTAT PONDERAT	91.414.111,49 €
% RELACIONAT AMB CARBONI	13,80%

Figura 9: anàlisi d'impacte climàtic dels capítols 6 i 7 sobre el pressupost d'inversions aprovat de la ciutat (2026)

Si observem l'històric, notem en aquest cas un increment substancial, doncs l'expansió del pressupost ha repercutit notablement sobre el capítol 6 d'inversions. Podem veure com es passa d'un pressupost ponderat amb afectació positiva de 25M€ el 2020 als **91M€ de 2026**, passant pels 58M€ de 2021 i 2022, els 60M€ de 2023 i els 63M€ de 2024.

Si ho mirem respecte el pressupost aprovat de 2025, s'observa un decreixement respecte les aprovacions inicials del pressupost, amb una reducció de 8M€ respecte els 99M€ de 2025. Per a l'any 2025 es va pressupostar un gran esforç en obres de millora a la xarxa de freàtica de la ciutat, que formen part de l'adaptació de la ciutat als efectes del canvi climàtic, les quals ja s'han finalitzat.

Alhora, hi ha treballs referents al sistema de col·lectors de la ciutat que estan a la seva fase final i requereixen de força menys inversió per a l'any 2026.

Un exemple que ha contribuït a aquest increment sostingut són actuacions d'urbanisme com els eixos verds, l'ús de fons Next Generation en multitud de projectes o inversions importants de millora als interiors d'illa i al sistema de col·lectors de la ciutat, que formen part de l'adaptació de la ciutat als efectes del canvi climàtic. Tot plegat ens porta a un increment notable del percentatge relacionat amb els objectius climàtics de la ciutat.

Pel que fa al pressupost d'inversions liquidat, el 2020 va ser l'únic any on es va liquidar una quantitat menor a la pressupostada en projectes que contribueixin positivament als objectius climàtics de la ciutat, situació que es va revertir a partir de 2021. L'any 2022 no observem gaire diferència entre el crèdit inicial i l'executat, però respecte el pressupost liquidat de l'any 2023, s'observa un gran increment causat, com s'ha comentat abans, per l'execució de projectes amb fons Next Generation i també alguns projectes com els eixos verds. Finalment, el 2024 hi ha un increment molt notori a causa d'un esforç suplementari en qüestions relacionades amb la mobilitat.

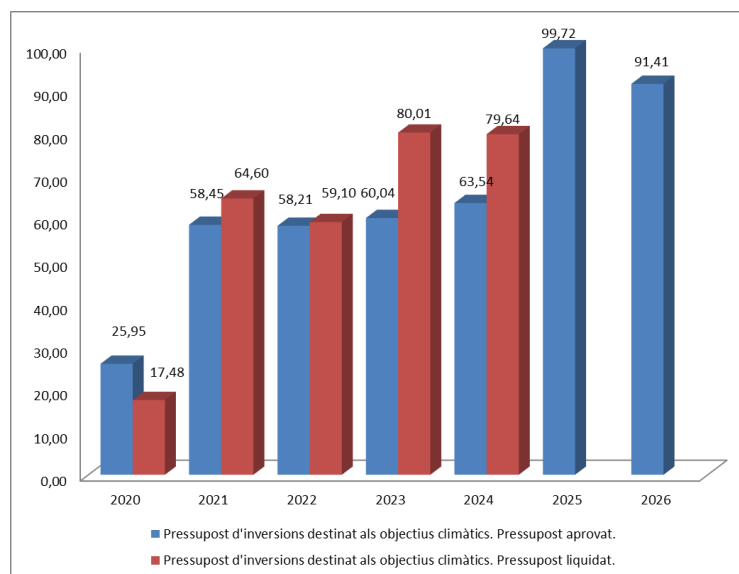

Figura 10: evolució de l'impacte climàtic dels capítols 6 i 7 sobre el pressupostos aprovats i liquidats (2020-2026)

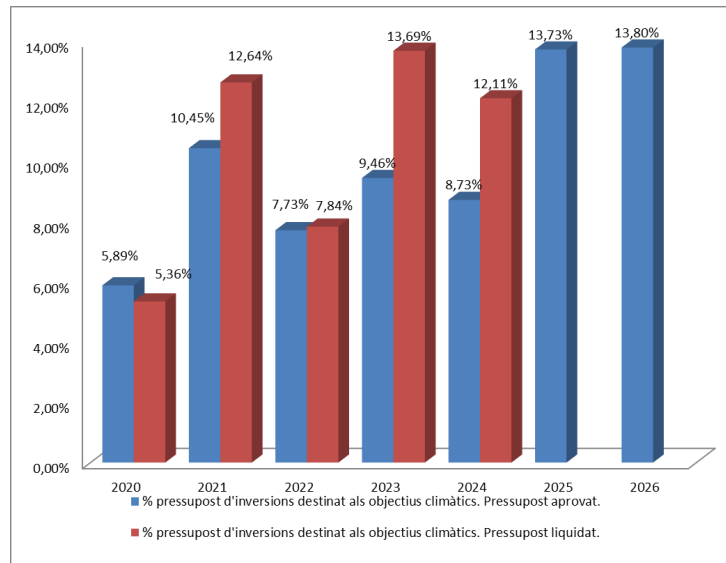

Figura 11: evolució de l'impacte climàtic relatiu dels capítols 6 i 7 sobre els pressupostos aprovats i liquidats (2020-2026)

De la mateixa manera que al pressupost corrent, també es duu a terme un repartiment segons les grans línies d'acció climàtica. En aquest cas, la despesa ponderada aprovada a l'inici de cada anualitat en termes de mitigació del canvi climàtic ha pujat del 68% de 2020 al 93% del 2023, tornant a baixar al 61% el 2026. La majoria de l'increment de pressupost ha estat en mesures relacionades amb l'urbanisme o la mobilitat, les quals han de reduir el trànsit de vehicles privats per la ciutat i reduir les emissions de GEH en conjunt, mentre que la major inversió recent té a veure amb els interiors d'illa i la millora de la xarxa de recollida d'aigües de la ciutat, qüestions més lligades a l'adaptació.

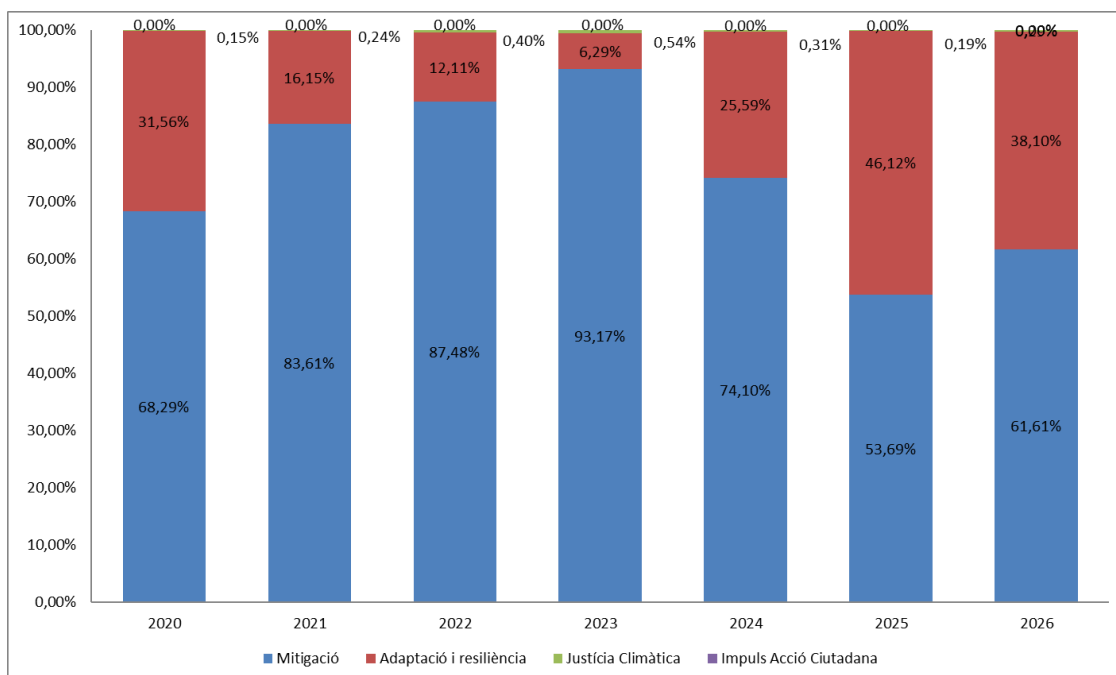

Figura 12: evolució del pes de les grans línies d'acció del Pla d'Acció per l'Emergència Climàtica sobre la despesa d'inversions ponderada (2020-2026).

4.5. Propostes de millora

En el cas del pressupost de despesa corrent i de cara a posteriors anys, se seguirà treballant en el refinament del coneixement i la monitorització de les actuacions de tots els programes que s'han pogut analitzar en detall fins ara. Alhora, es pot estudiar obtenir més informació d'altres partides no considerades actualment, per tal d'assegurar que tota política amb una implicació positiva en els eixos d'acció climàtica queda recollida en els càlculs del pressupost amb visió climàtica. Es tracta d'un procés de millora continua.

Pel que fa a aprofundir sobre el pressupost d'inversions, serà necessari fer un estudi detallat de les inversions per tal de poder afinar les ràtios que s'han emprat en l'aproximació explicada al capítol 4.4. En termes generals, el pressupost d'inversions és el més procliu a evolucionar segons la idea d'Oslo de **pressupost climàtic**. Oslo ho planteja com a eina de cara a complir amb els compromisos adquirits, pressuposant el CO2eq de manera similar al pressupost econòmic. Aquestes polítiques són plurianuals, en cas d'haver modificacions que impliquin menys reducció de les emissions, s'ha de buscar la manera de compensar-ho, essent, per tant, una eina vinculant de compliment d'objectius de mitigació del canvi climàtic. A tal efecte, Barcelona participa a un **projecte pilot amb ciutats de C40** liderat per la capital noruega que ha anat evolucionant des de 2022 i ha aportat idees valuoses per evolucionar l'actual avaluació climàtica del

pressupost. Recentment, durant l'any 2024, es va establir una definició clara de què ha d'incloure un pressupost climàtic, així com la inclusió de criteris per tal d'abordar les temàtiques de l'adaptació i l'equitat, tot complementant l'abordament inicial centrat en la mitigació. La Mesura de Govern Pla Clima del 29 de novembre de 2024 inclou el desenvolupament d'aquest pressupost climàtic a partir de les bases existents.

Per poder avançar completament cap a un model d'aquestes característiques, caldrà vincular de manera efectiva els diners destinats a una determinada mesura amb els estalvis en emissions de gasos d'efecte hivernacle que hi estan associats, de manera que realment es construeixi una eina eficaç en termes de mitigació i adaptació del canvi climàtic.

Finalment, cal continuar la feina d'anàlisi pel que fa als ingressos municipals. En finalitzar la recollida de dades es podrà procedir amb els càlculs d'aquest apartat, el qual també és important, ja que és una manera d'implicar el sector privat i la ciutadania en millores cabdals per complir amb els objectius climàtics de Barcelona gràcies als pressupostos municipals.

Barcelona.

